

INDUSTRIJSKO-GOSPODARSKI PREGLED

Uređuje: Dušan Ražem

Položaj kemijske i srodnih industrija među tisuću najvećih hrvatskih tvrtki u 2015. godini

Na osnovi podataka dobivenih iz FINA-e časopis Lider objavio je popis 1000 najvećih hrvatskih tvrtki prema ukupnom prihodu u 2015. godini. Riječ je o tvrtkama koje su lani ostvarile 67 % ukupnih prihoda svih tvrtki u Hrvatskoj, izvezle 71 % robe, a uvezle 75 %, zapošljavaju 44 % svih zaposlenih i isplatile su 30 % ukupne dobiti. Prvi put poslije 2011. pokazuje se rast prihoda 1000 najvećih domaćih tvrtki kojima izvoz raste brže od uvoza i vanjskotrgovinska razmjena koja je veća nego ikad u oba smjera, što pokazuje da se Hrvatska sve više otvara i sudjeluje na globalnom tržištu, a pogotovo onom Europske unije. Međutim veliki nisu uvijek i najbolji predvodnici. Rasli su sporije, samo za 1,9 %

od cjelokupnog rasta svih poduzetnika, koji je lani bio 5,2 %. Na rang listi 1000 najvećih prihoda prvih 10 pao je za 7,2 %, sto najvećih rastao je za 1,3 %, a stotinu tvrtki s dna liste raslo je za 14,2 %. Slično je i s izvoznim rezultatima: rast od 8,4 %, koji bilježi 1000 najvećih ipak je slabiji od 10,2 %, koliko je narastao izvoz svih poduzetnika.

Donosimo izbor iz objavljenih podataka za sektore koji su interesantni čitateljima *Kemije u industriji*: farmaceutska industrija, industrija gume i plastike, kemijska industrija, industrija nafte, naftnih derivata i plina, te industrija nemetala i mineralnih sirovina.

Izvori: FINA i Lider, svibanj 2016.

1000 najvećih

Tablica 1 – FARMACEUTIKA

Rang u sektoru	Rang u 1000	TVRTKA, sjedište	Ukupni prihod		Dobit/gubitak prije oporezivanja		Izvoz		Uvoz		Broj zaposlenih prema satima rada
			2015. (kn)	promjena 15/14	2015. (kn)	promjena 15/14	2015. (kn)	promjena 15/14	2015. (kn)	promjena 15/14	
1	9	PLIVA HRVATSKA d. o. o., Zagreb	3.971.429.066	4,55 %	219.838.340	-60,16 %	3.054.016.939	6,74 %	2.265.450.953	30,80 %	1.976
2	77	HOSPIRA ZAGREB d. o. o., Brdovec	1.036.795.609	276,55 %	82.279.530	-13,60 %	608.710.002	123,72 %	446.168.889	15,61 %	216
3	135	JADRAN GALENSKI L. d. d., Rijeka	624.464.327	3,27 %	20.547.500	-6,07 %	408.709.583	0,26 %	0	-100,00 %	683
4	137	BELUPO d. d., Koprivnica	601.242.727	-5,48 %	12.345.313	-81,07 %	219.709.889	-17,17 %	0		842
5	384	GENERA d. d., Samobor	225.782.914	8,60 %	-13.176.908	-201,71 %	114.790.185	5,36 %	0		227
6	491	ACG LUKAPS d. o. o., Ludbreg	179.722.056	87,90 %	17.606.308	8,00 %	176.407.799	88,35 %	52.421.769		194
Ukupno			6.639.436.699	18,18 %	339.440.083	-55,53 %	4.582.344.397	14,31 %	2.764.041.611	16,99 %	4.138

Tablica 2 – GUMA I PLASTIKA

Rang u sektoru	Rang u 1000	TVRTKA, sjedište	Ukupni prihod		Dobit/gubitak prije oporezivanja		Izvoz		Uvoz		Broj zaposlenih prema satima rada
			2015. (kn)	promjena 15/14	2015. (kn)	promjena 15/14	2015. (kn)	promjena 15/14	2015. (kn)	promjena 15/14	
1	235	GUMIIMPEX-GRP d. d., Varaždin	363.101.173	6,38 %	38.982.336	-6,10 %	55.272.293	7,24 %	171.182.797	-7,22 %	308
2	320	BOMARK PAK d. o. o., Varaždin	272.892.449	9,58 %	7.625.904	-11,64 %	201.260.422	13,31 %	209.712.208	15,92 %	84
3	337	MURAPLAST d. o. o., Kotoriba	258.383.650	14,28 %	20.080.198	4,30 %	192.328.673	8,39 %	184.049.945	28,57 %	183
4	623	SIPRO d. o. o., Umag	138.802.961	-4,12 %	3.849.153	-10,29 %	133.388.803	-3,62 %	93.120.319	-13,21 %	57
5	659	TELUR d. o. o., Zagreb	131.746.685	14,82 %	4.450.055	-21,79 %	7.672.758	-49,74 %	64.481.305	15,15 %	41

Rang u sektoru	Rang u 1000	TVRTKA, sjedište	Ukupni prihod		Dobit/gubitak prije oporezivanja		Izvoz		Uvoz		Broj zaposlenih prema satima rada
			2015. (kn)	promjena 15/14	2015. (kn)	promjena 15/14	2015. (kn)	promjena 15/14	2015. (kn)	promjena 15/14	
6	702	AQUASTIL PLUS d. o. o., Zagreb	122.919.677	13,45 %	6.279.408	116,51 %	92.787.107	18,15 %	38.648.423	20,07 %	283
7	719	ALPLA d. o. o., Sveta Nedelja	120.449.756	-7,43 %	2.214.102	-75,36 %	10.713.914	57,20 %	111.495.594	49,94 %	32
8	737	VARGON d. o. o., Bakar	118.311.982	16,05 %	4.011.884		49.950.756	34,34 %	69.680.318	22,00 %	202
9	850	MARLEX d. o. o., Varaždin	102.005.183	67,54 %	16.333.066	133,55 %	7.726.425	76,92 %	25.028.843	32,09 %	121
10	924	BIFIX d. o. o., Buje	93.914.512	26,00 %	10.814.544	41,39 %	68.905.790	25,23 %	2.260.418	147,94 %	36
11	989	HEPLAST PIPE d. o. o., Prelog	87.643.748	11,74 %	1.258.256	5,05 %	15.662.709	-0,49 %	40.948.795	85,10 %	58
		Ukupno	1.811.171.776	11,04 %	115.898.906	8,00 %	835.669.650	10,26 %	1.010.608.965	15,17 %	1.405

Tablica 3 – KEMIJSKA INDUSTRIJA

Rang u sektoru	Rang u 1000	TVRTKA, sjedište	Ukupni prihod		Dobit/gubitak prije oporezivanja		Izvoz		Uvoz		Broj zaposlenih prema satima rada
			2015. (kn)	promjena 15/14	2015. (kn)	promjena 15/14	2015. (kn)	promjena 15/14	2015. (kn)	promjena 15/14	
1	24	PETROKEMIJA d. d., Kutina	2.569.528.240	14,60 %	-92.512.322	-79,90 %	1.799.986.307	15,85 %	486.184.513	6,23 %	1.675
2	119	SAPONIA d. d., Osijek	753.610.685	7,93 %	28.387.757	30,54 %	376.263.038	8,16 %	312.472.202	4,23 %	825
3	348	ADRIATICA DUNAV, Vukovar	250.693.293	24,72 %	6.476.116	72,18 %	151.178.698	20,05 %	0		53
4	425	HEMPEL d. o. o., Umag	207.129.784	9,59 %	25.263.496	53,43 %	107.044.801	20,34 %	118.993.954	2,13 %	91
5	461	SCOTT BADER d. o. o., Zagreb	188.889.122	3,87 %	7.892.084	219,06 %	157.562.536	3,00 %	142.081.693	-2,09 %	60
6	492	IREKS AROMA d. o. o., Zagreb	179.410.508	-1,36 %	15.337.829	249,61 %	75.539.672	5,14 %	99.967.502	8,98 %	132
7	572	CHROMOS SVJETL., Oriovac	154.080.451	7,36 %	17.183.769	-4,29 %	32.646.097	2,01 %	65.014.166	34,71 %	146
8	653	LABUD d. o. o., Zagreb	133.182.577	-13,21 %	-9.888.786	-6,60 %	14.211.903	-31,35 %	23.008.657	-10,88 %	128
9	724	AGROCHEM-MAKS d. o. o., ZG	119.809.217	20,43 %	15.126.843	-25,49 %	1.872.673	22,16 %	16.667.025	-64,25 %	20
10	778	CHROMOS AGRO d. d., ZG	110.090.879	0,34 %	3.052.717	8,58 %	6.920.260	78,03 %	20.161.818	-53,98 %	90
11	893	CHROMOS BOJE I LAK., ZG	96.989.376	-24,41 %	1.145.218	-117,39 %	3.457.510	-89,77 %	33.973.603	-43,15 %	99
		Ukupno	4.763.414.132	10,04 %	17.464.721	-104,51 %	2.726.683.495	12,06 %	1.318.525.133	-1,24 %	3.319

Tablica 4 – NAFTA, NAFTNI DERIVATI I PLIN

Rang u sektoru	Rang u 1000	TVRTKA, sjedište	Ukupni prihod		Dobit/gubitak prije oporezivanja		Izvoz		Uvoz		Broj zaposlenih prema satima rada
			2015. (kn)	promjena 15/14	2015. (kn)	promjena 15/14	2015. (kn)	promjena 15/14	2015. (kn)	promjena 15/14	
1	1	INA d. d., Zagreb	19.858.743.945	-21,95 %	-1.497.952.711		6.290.765.002	-18,15 %	10.510.889.586	-22,16 %	7.605
2	7	PETROL d. d., Zagreb	4.872.835.955	-5,40 %	78.732.518	57,63 %	579.592.408	-20,57 %	1.696.871.710		763
3	18	CRODUX DERIVATI d. o. o., ZG	2.951.626.501	2,40 %	53.049.854	159,58 %	7.845.116		1.050.822.453	-7,54 %	313
4	36	LUKOIL CROATIA d. o. o., ZG	1.798.509.107	-1,62 %	-16.476.304	-58,46 %	15.076.032	-38,99 %	522.927.502	-36,73 %	396

Rang u sektoru	Rang u 1000	TVRTKA, sjedište	Ukupni prihod		Dobit/gubitak prije oporezivanja		Izvoz		Uvoz		Broj zaposlenih prema satima rada
			2015. (kn)	promjena 15/14	2015. (kn)	promjena 15/14	2015. (kn)	promjena 15/14	2015. (kn)	promjena 15/14	
5	62	TIFON d. o. o., Zagreb	1.318.106.448	-12,65 %	28.406.655	70,83 %	0		3.180.170		568
6	73	STSI d. o. o., Zagreb	1.119.379.370	19,85 %	41.962.257	224,09 %	306.776.411	8,08 %	209.778.736	-12,37 %	924
7	94	CROSCO d. o. o., Zagreb	886.172.744	-27,59 %	-352.872.284	-710,37 %	382.147.343	-23,27 %	230.792.551	19,68 %	1.301
8	132	CRODUX PLIN d. o. o., Zagreb	650.771.272	-23,75 %	19.450.507	47,50 %	169.082.822	78,47 %	360.743.062	-40,24 %	122
9	177	AGS HRVATSKA d. o. o., ZG	480.571.119	163,55 %	7.479.347	508,91 %	140.473.385		165.937.523	276,78 %	4
10	237	ENI CROATIA, Zagreb	362.451.901	-55,44 %	-45.694.221	-111,75 %	315.289.409	-49,23 %	0	-100,00 %	5
11	297	APIOS d. o. o., Zagreb	294.255.364	40,29 %	4.209.478	84,77 %	0		0		47
12	406	MESSER CROATIA, Zaprešić	216.550.311	6,09 %	28.857.964	5,93 %	56.693.176	22,79 %	59.372.241	28,92 %	235
13	420	INA MAZIVA d. o. o., Zagreb	207.962.970	-2,62 %	4.040.084	-13,15 %	45.894.089	-7,81 %	92.035.684	-4,62 %	162
14	500	INAGIP d. o. o., Zagreb	176.219.044	-74,09 %	0		0		37.161.548	-87,76 %	37
15	505	PODZ. SKL. PLINA Zagreb	174.340.917	-0,44 %	70.090.567	-6,42 %	0		0		61
16	685	BUTAN PLIN d. o. o., Novigrad	126.718.112	-15,06 %	3.991.215	680,71 %	0		4.810.827	-69,19 %	70
17	743	AUTO-IVEC, Novi Marof	116.022.573	-8,40 %	9.165.137	44,71 %	100.540		0		15
18	811	BIODIZEL d. o. o., Vukovar	106.631.104	-23,70 %	2.904.873	-118,60 %	5.941.429	-49,22 %	75.092.508	312,40 %	27
19	999	DIRUS PROJEKT d. o. o., ZG	86.908.473		536.547	-571,35 %	0		0		60
Ukupno			35.804.777.230	-16,18 %	-1.560.118.517	-302,08 %	8.315.677.162	-17,22 %	15.020.416.101	-11,80 %	12.715

Tablica 5 – NEMETALNI MINERALNI PROIZVODI

Rang u sektoru	Rang u 1000	TVRTKA, sjedište	Ukupni prihod		Dobit/gubitak prije oporezivanja		Izvoz		Uvoz		Broj zaposlenih prema satima rada
			2015. (kn)	promjena 15/14	2015. (kn)	promjena 15/14	2015. (kn)	promjena 15/14	2015. (kn)	promjena 15/14	
1	103	CEMEX HR d. d., K. Sućurac	832.079.313	8,18 %	65.593.763	65,21 %	496.234.731	6,65 %	145.874.538	7,51 %	455
2	107	VETROPACK STRAŽA, Hum	818.760.154	2,14 %	49.095.026	-52,91 %	589.047.668	0,29 %	556.667.510	67,47 %	611
3	195	NAŠICECEMENT d. d., Našice	447.460.668	12,59 %	10.490.300	177,99 %	180.108.902	9,75 %	76.905.191	-6,86 %	281
4	204	ROCKWOOL d. o. o., Kršan	422.510.706	11,45 %	25.896.467	376,55 %	319.734.601	11,86 %	166.076.341	32,91 %	127
5	252	CALUCEM d. o. o., Pula	342.845.436	22,83 %	84.743.666	76,80 %	338.762.306	23,50 %	161.809.659	41,70 %	126
6	285	SAMOBORKA d. d., Samobor	307.495.481	17,45 %	6.931.694	13,52 %	10.896.115	-0,94 %	75.605.153	15,34 %	250
7	304	KNAUF INS. d. o. o., Novi Marof	288.215.921	6,83 %	19.768.358	27,39 %	211.310.565	5,34 %	0		188
8	323	HOLCIM HR d. o. o., Raša	270.128.908	14,15 %	7.179.220	-146,76 %	47.217.982	-11,68 %	61.169.127	15,18 %	176

Rang u sektoru	Rang u 1000	TVRTKA, sjedište	Ukupni prihod		Dobit/gubitak prije oporezivanja		Izvoz		Uvoz		Broj zaposlenih prema satima rada
			2015. (kn)	promjena 15/14	2015. (kn)	promjena 15/14	2015. (kn)	promjena 15/14	2015. (kn)	promjena 15/14	
9	482	KAMEN d. d., Pazin	182.158.445	-10,91 %	4.667.255	-23,92 %	114.091.124	-8,01 %	3.059.917	19,22 %	393
10	495	KNAUF d. o. o., Knin	179.245.574	3,49 %	37.241.261	39,30 %	0		0		98
11	613	RŐFIX d. o. o., Zaprešić	142.292.248	15,97 %	3.873.917	-51,86 %	45.149.615	21,80 %	5.834.962	80,72 %	95
12	784	DILJ d. o. o., Vinkovci	109.378.759	9,34 %	-2.200.696	-76,53 %	53.614.394	19,91 %	11.897.982	2,68 %	211
13	844	BAUMIT CROATIA d. o. o., Sirač	103.099.879	-3,60 %	7.819.796	20,66 %	1.312.105	21,00 %	3.442.363	-11,59 %	48
14	878	TONDACH HR, Bedekovčina	99.134.316	-1,26 %	9.611.558	-355,55 %	30.968.731	1,71 %	20.240.935	-7,94 %	127
15	948	DURAN d. d., Pula	91.941.318	-2,73 %	18.051.022	3,30 %	87.554.915	-4,12 %	17.904.109	102,35 %	224
16	969	INKER d. d., Zaprešić	89.380.310	4,12 %	-5.447.020	11,28 %	53.372.949	13,29 %	50.185.845	27,93 %	226
Ukupno			4.726.127.436	7,84 %	343.315.587	35,05 %	2.578.376.703	6,69 %	1.356.773.632	35,69 %	3.634

TEHNOLOŠKE ZABILJEŠKE

Uređuje: Dušan Ražem

Bionički list učinkovitiji od biosinteze

Posljednjih nekoliko godina postignut je velik napredak u stvaranju umjetnog lista koji oponašajući svoj prirodni uzor proizvodi energiju iz vode i sunčeva svjetla. Prvi ekonomični umjetni list ostvaren je 2011., a 2013. dodano mu je svojstvo samozacjeljivanja i sposobnost da radi s nečistom vodom. Sada su znanstvenici sa sveučilišta Harvard razvili "bionički list 2.0", čija učinkovitost daleko nadmašuje prirodu i koji prvi put može proizvesti tekuća goriva. Voditelji projekta su Daniel Nocera, koji je vodio istraživanja ranijih verzija umjetnog lista, i Pamela Silver, profesorica biokemije i bioloških sustava s Medicinskog fakulteta Harvard.

Kao i ranije verzije, bionički list 2.0 uronjen u vodu apsorbira sunčevu energiju i cijepa molekule vode na sastavne plinove, vodik i kisik. Plinovi se sakupljaju i odvođe u gorivni članak, gdje daju električnu struju, ali u ovoj verziji, uz pomoć izmanipuliranih bakterija, vodik se može upotrijebiti za proizvodnju tekućih goriva.

Ono u čemu ova naprava nadmašuje ranije verzije – pa i samu prirodu – jest katalizator koji proizvodi vodik. U ranijim verzijama katalizator od slitine nikla, molibdena i cinka, koji se upotrebljavao za proizvodnju vodika također je stvarao i reaktivne čestice kisika, koje su oštećivale bakterijsku DNA. Da bi se to izbjeglo, sustav je morao raditi uz povišeni napon, što je rezultiralo manjom ukupnom učinkovitošću. Za tu verziju osmišljen je novi katalizator od legure kobalta i fosfora, koji ne proizvodi reaktivne

čestice kisika, što je omogućilo da se snizi napon, a to je uvelike povećalo učinkovitost. Uz novi katalizator, sustav pretvara sunčevo svjetlo u biomasu s učinkovitošću od 10 %, a to je 10 puta više nego najučinkovitije biljke. Ali to nije i jedina moguća primjena te tehnologije.

"Ljepota biologije je u tome da je ona najbolji kemičar – biološki sustavi mogu iskemijati nešto što mi ne možemo", kaže prof. Si-